TŰZRE, VÍZRE VIGYÁZZATOK...

MUNKAFÜZET 12-14 ÉVESEKNEK

A **„Tűzre, vízre vigyázzatok…"** című munkafüzet sorozat
a BM Tűzoltóság Országos Parancsnokságán készült.

Témavezető: Kertes Ferenc
Témafelelős: Szitányiné Siklósi Magdolna
Pedagógiai tanácsadó: Jádi Zsuzsanna
Grafika: Pálvalvi Lukács
Novák Csabelita
Fotó: Horváth Gábor
Keresztrejtvény: Rák Béla
Lektorálta: Dr. Hortobágyi Katalin
Wágner Éva
Deák György

Köszönetet mondunk támogatásukért: Dobrás Zsófiának, Minárovics Jánosnak,
a Budapesti Széchenyi István Általános Iskola és Gép- Gyorsíró Szakiskolának,
valamint a BM TOP munkatársainak.

Felelős kiadó: Dr. Bleszity János
Felelős szerkesztő: Kertes Ferenc
Műszaki szerkesztés:
Horváth Henriett
Jekelfalussy Tibor

Készült: Révai Nyomda

Külön köszönet:
Fűzfői Papír Rt. (nyomdai papírok biztosítása)
Révai Nyomda (nyomdai kivitelezés)

SZIASZTOK!

A „Tűzre, vízre vigyázzatok..." című sorozat negyedik füzete tulajdonképpen folytatása az előző háromnak, de bizonyára sokan közületek most találkoznak velünk először.

Akik már részt vettek a témánkkal kapcsolatos foglalkozásokon, megismerkedhettek a tűz tulajdonságaival, olvashattak, kutathattak a téma érdekességeivel kapcsolatban.
Ebből adódóan ők a többi gyereknél sokkal többet tudnak arról, hogyan lehet megelőzni a tűzeseteket, és hogyan lehet a „kis" tüzeket eloltani.
Ők nem játszanak a gyufával, gyertyával.
Tudják, hogy az elektromos berendezések tüze vízzel nem oltható. Biztosak abban, hogy felnőttként egészen másként fognak a tűzveszélyes anyagokkal bánni, de már most, gyermekként is nagyon fontosnak tartják, hogy megelőzzék a veszélyhelyzeteket.

Reméljük, Ti is összegyűjtitek azokat a hasznos ismereteket, gyakorlati tudnivalókat, amelyek mindennapjaitok biztonságát szolgálják, és életetek későbbi szakaszában is hasznotokra válnak.

Reméljük, hogy közös munkánk eredménye segít abban, hogy ne váljon valósággá a dal:
„Ég a város, ég a ház is!"

Jó munkát kíván a
BM Tűzoltóság Országos Parancsnokság

EMLÉKSZEL MÉG?

TOTÓ

1. Egy ókori nép mondavilága szerint Prométheusz megszánta a természet erőinek kiszolgáltatott embert és ellopta nekik az égből a tüzet. Melyik népről van szó?

1. indiai
2. görög
x. római

2. A leggyakrabban használt tűzoltóanyag a víz. A nála kisebb sűrűségű égő folyadékok (mint például a benzin) azonban nem olthatók vele. Miért?

1. Mert molekulái magukhoz kötik a vizet
2. Mert az ilyen folyadékok felbontják a vizet hidrogénre és oxigénre
x. Mert az ilyen folyadékok a víz felszínén úsznak

3. Erdőben, kiránduló helyeken hol lehet tüzet gyújtani?

1. Mindenhol
2. Csak a kijelölt helyeken
x. Mindenhol, ha van veletek felnőtt is

4. Milyen tüzeket kell bejelenteni a tűzoltóságnak?

1. Minden tüzet
2. Csak a nagy tüzet
x. Csak akkor kell bejelenteni a tüzet, ha nem tudjátok eloltani

5. Mi az első teendő iskolai tűzriadó esetén?

1. A személyi tulajdonban lévő tárgyak mentése
2. Az osztályterem és az iskola gyors, fegyelmezett elhagyása
x. Meg kell várni a tűzoltóságot és az utasításuk szerint cselekedni

6. Mi szükséges az égéshez?

1. Gyújtóforrás és éghető anyag
2. Gyulladási hőmérséklet, oxigén és éghető anyag
x. Éghető anyag és levegő

7. Ha egy többemeletes lakóházban tűz keletkezik, szabad-e liftet használni?

1. Nem, égő házban sohasem szabad a liftet használni
2. Igen, de csak felnőtt kíséretében
x. Igen

8. Mi a tűzoltóság hívószáma?

1. 104
2. 105
x. 107

Állapítsátok meg, mi hiányzik a tűzoltóság ügyeletére befutott tűzjelzésből!

„Halló! Jó napot kívánok! A város széléről, egy utcai telefonfülkéből beszélek.
Itt a Petőfi utcában, a földszinti konyha ablakából erős füst jön ki, egy 8-10 éves gyerek áll az ablakban és kiabál. Nem ismerem, nem a mi iskolánkba jár, apát meg nem tudom megkérni, hogy segítsen, még senki sincs itthon.
Jöjjenek gyorsan! Segítsenek neki! Viszonthallásra!"

A feladat megoldásához segítséget találtok sorozatunk harmadik füzetében.

TŰZ! TŰZ!

Tudományos kutatások bizonyítéka szerint őseink már több mint 1 millió éve megtanulták, hogyan lehet – a fizikai törvényszerűségek véletlen, vagy tudatos érvényrejuttatásával – természetes anyagok segítségével tüzet gyújtani.

A fából készült tűzszerszámok jórészt elpusztultak. A használatukkal megvalósított tűzgyújtási módokra a természeti népek életének tanulmányozása során derült fény.

■ **Hasonlítsátok össze** a következő három példát!

1. Észak-Amerika

Az inuit indiánok íjas tűzfúróval gyújtottak tüzet. A fa alaplapon egy íj segítségével forgatták a fúrót. A forgatás nyomán keletkező faport a folyamatos súrlódás okozta hő lobbantotta lángra. Az íj húrja nyersbőrből készült.

2. Ausztrália (Részlet egy bennszülött törzs meséjéből)

„Egy halászat után, amikor Bootoolga és Goonur kivette a maga részét a zsákmányból és elindult a cserjésbe, Bulooral és Ooya a nyomukba szegődött. Látták őket eltűnni a tűlevelű binga-wingul bozót mögött, ott aztán szem elől tévesztették őket. A bozót szélén találtak egy magas fát, arra felmásztak, s innen aztán mindent láttak, amire csak kíváncsiak voltak. Megfigyelték, amint Bootoolga és Goonur ledobják a zsákmányt, kinyitják a kumbit, a kenguru-bőrtarisznyát, kivesznek belőle két botot, ráfújnak és leteszik egy halom levél és vessző közé. Látták azt is, hogy a halomból hirtelen láng csap fel, amit Bootoolga és Goonur nagyobb gallyakkal tovább szít. Mikor elhalt a láng, fogták a halat és belerakták a rőzsetűz hamujába. Visszasietett Bulooral és Ooya a törzs táborhelyére, vitték fölfedezésük hírét"

3. Afrika

Mielőtt tökéletesítették volna a tűzfúrót, úgy gerjesztettek tüzet, hogy két száraz fadarabot egymáshoz dörzsöltek, mintha fűrészelnének. Az így keletkező tüzet száraz fűvel, apróbb gallyakkal éltették. Nagyobb darabokat csak akkor tettek rá, amikor már lángolt a tűz. Nagy kövekkel rakták körbe, hogy ne terjedjen szét. A később használt tűzfúró is két fadarabból állt, a lapos, nagyobb darab felületéhez szorítva két kézzel sodorták a kisebb, pálcaszerű fadarabot.

Keressetek más kontinenseken élő népekről szóló leírásokban példákat arra, mit használtak tűzszerszámként!

(Például: Szemtanú sorozat: Az első emberek, Kína, Észak-amerikai indiánok)

A felélesztett tűz őrzése mindig különleges feladatot jelentett.
Tűz, láng, parázs – mind-mind a különféle ősi szertartások nélkülözhetetlen eleme, több évezredes tisztelet tárgya volt.
A legősibb felfogás szerint a világ négy elemből keletkezett: tűzből, levegőből, vízből, földből.
A víz és a tűz tiszteletével szervesen összefügg az a hiedelem, hogy általában tisztító erejűnek vélték azokat. Egyes népcsoportok azonban úgy hitték, hogy „a bűnös meg nem tisztulhat általok, mert a vétket a víz le nem mossa, a tűz meg nem emésztheti". Az úgynevezett tűzpróba eredete Ázsiába vezet.
A tüzesvas-próbát eretnekek, varázslók és boszorkányok „ellen" használták.
Manapság akkor mondjuk valakire, hogy „kiállta a tűzpróbát", ha túljutott valamilyen nagyobb próbatételen.

Olvassátok el az Értelmező kéziszótárban a tűzpróba, tűzkeresztség, tűzszerszám címszavakat!

Őseink tűzzel kapcsolatos tudását rengeteg próbálkozás, kísérletezés, siker, kudarc előzte meg. Valószínűleg a szerencse is szerepet játszott abban, hogy felfedezték az első fémeket.
A tűzrakó helyet körülvevő kövekből, a tűzhely alatti talajból fémes fényű cseppek olvadtak ki, amelyek kihűlve megszilárdultak. Ez a megfigyelés lehetett az első lépések egyike azon az úton, amely a különféle fémek előállítása, a mai korszerű technika felé vezetett. Ekkor értette meg az ember, hogy környezetének anyagait, kellő körültekintéssel maga is átalakíthatja.
Fizika- és kémiatörténeti leírásokban számtalan érdekes, különleges, tanulságos történetet találhattok e témával kapcsolatosan széles látókörű kísérletezőkről, különc tudósokról: a középkor alkimistáiról. Az átlagembert azonban a tűztől való félelem jellemezte.
A technikai lehetőségek, az építkezési és életviteli szokások miatt évszázadokon keresztül több esetben teljes pusztulást jelentettek az elszabaduló, fékezhetetlen lángok.

Keressétek ki a Tücsökzene című kötetből Szabó Lőrinc: Tűzvész című versét, mely hűen tükrözi egy, a lángokkal küzdő család érzéseit!

A tűztől való félelem keltette életre Szent Flórián alakját, akit a „tűz katonájának", „Isten tűzoltójának" is szoktak nevezni. Szent Flórián nem kitalált személy. Diocletianus és Maximian császárok uralkodása idején önként vállalta a keresztényekre kiszabott üldözést, hogy bebizonyítsa állhatatosságát. Végül a kor szokásának megfelelően halálra ítélték: kővel a nyakában az Enns folyóba dobták. Sírjánál később – a hagyomány szerint– számos csoda történt.
A VIII. század végére tehető a Flórián-kultusz kialakulása. Kezdetben területi védőszentként tisztelték, aki az Enns folyó mellett húzódó tartományokat védte a keletről jövő avarok ellen.
A középkortól már mint a tűzelhárítás védőszentje jelenik meg a különböző képzőművészeti alkotásokon is.
Flórián alakja a legszorosabban a tűzoltói hivatással forrott össze. A tűzoltók kapcsolata Flóriánnal a XVII. században kezdődött. Szent Flórián a tűzoltó hivatás lényegét, az állhatatosságot, bátorságot, becsületet, embertársaink megsegítését és az önfeláldozást testesíti meg.

Nagyon sok ismeretet köszönhetünk azoknak a merész vállalkozóknak, akik legyőzve a nehézségeket, kíváncsian kutatták a környezet, a természet titkait. A pusztulást okozó tűzvészek arra sarkallták a kutatókat, hogy egyre jobb készülékeket, eszközöket szerkesszenek a biztonságos tűzgyújtáshoz és a tűz elleni védekezéshez.

Utazzunk az időben a különféle találmányok felidézésével.

1816. Captain Manby Angliában megtervezte és összeállította az első tűzoltó készüléket. A vizet sűrített levegő nyomta ki egy fémhengerből.

1831. A soproni születésű Köszegi-Mártony Károly útmutatásai alapján elkészült a sűrített levegős légzőkészülék őspéldánya. Kecskebőr sisakból és vaspalackból állt, egy beépített síp hangja jelezte a levegő áramlását. Egy tudós bizottság 1836-ban ajánlotta tűzoltósági alkalmazásra.

1838. Irinyi János nevéhez fűződik a zajtalan, szagtalan gyufa feltalálása.

1904-1906. Alexander Laurent, orosz vegyész készítette az első habbal oltó tűzoltó készüléket. Különböző vegyi anyagok keverékéből a gáznyomás lövellte ki a habot.

1924. Szilvay Kornél, budapesti feltaláló tűzoltótiszt szabadalmaztatta szárazoltó gépét. Elgondolásának lényege azon a megfigyelésen alapult, hogy zárt helységben a tűz elfojtható, ha a légteret nem éghető gázzal telítik. Az ő irányításával építették az első magyar porral oltó gépjárművet is. Munkásságával, 22 újításával világszerte hírnevet szerzett a magyar tűzoltóságnak.

Gondolkodj! Manby „ötlete" melyik világszerte elterjedt, tömegesen gyártott, mindennapos használati tárgyunkat „működteti"?

Olvass tovább találmányokról, felfedezésekről szóló könyvekben!
/Struan Reid: Találmányok és felfedezések, D. Maculay: Hogyan is működik?/
Keress az energiával, sütés-főzéssel, világítással kapcsolatos találmányokat!

Tervezz Te is!
A háztartásban nagyon sok baleset (égés, forrázás) történik.
Tervezz olyan egyszerű eszközöket, kiegészítőket, amivel ezek megelőzhetők!
(Lapozz a 31.oldalra!)

A FŰTŐBERENDEZÉSEK HASZNÁLATA

Bizonyára Te is sokat segítesz szüleidnek otthon. Egyre több olyan feladatot is rád bíznak már, amelyet néhány éve még nem végezhettél.
Különös körültekintéssel bánj a fűtés kezelésével! A következő szabályokat mindig be kell tartani!

A fűtőberendezések működésük közben hőt szabadítanak fel.
Az így keletkezett hőt sugárzás és vezetés formájában adják át a környezetüknek, ezért tüzet okozhatnak.
Használatukkal kapcsolatos általános szabály, hogy közvetlen környezetükben ne legyen éghető anyag, ne használjuk őket ruhaszárításra!

Jól jegyezzétek meg: Nemcsak a nyílt láng okozhat tüzet!

Alapvető szabályok:

- Következetesen tartsuk be a használati utasítást!
- A készülékeket ne hagyjuk őrizetlenül!
- Használat után mindig kapcsoljuk ki! Hagyományos tüzelésű (fával, szénnel működő) berendezéseknél győződjünk meg a tűz kialvásáról!
- Mindig csak a rendeltetésnek megfelelő gyújtó- és tüzelőanyagot használjuk.

Hagyományos és vegyes tüzelésű fűtőberendezések

- A szén-, fa-, vagy vegyes tüzelésű fűtőberendezéseket (kályhákat, tűzhelyeket, kandallókat) csak aprított fával, papírral, illetve a kereskedelemben kapható alágyújtóssal gyújtsuk be.
- A kályha alatt és előtt mindig legyen olyan nem éghető anyagú tálca,amely nagyobb a tűztér ajtajánál, nyílásánál.

Olajkályha

- Csak kihűlt kályha tartályába szabad olajat tölteni.
- A kályha alatti tálca olaj- és egyéb éghető anyagú szennyeződéstől mentes legyen.
- Az üzemeltetés legkisebb hibája is komoly veszély forrása lehet!

PB- és vezetékes gázüzemű fűtőberendezések

- Mindig csak hideg készüléket gyújtsunk be!
- Esetleges üzemzavar esetén zárjuk el a gázcsapot, palackról történő üzemeltetés esetén a palack zárószelepét is! Azonnal gondoskodjunk megfelelő szellőztetésről.
- A készülék javítása, karbantartása szakember feladata!

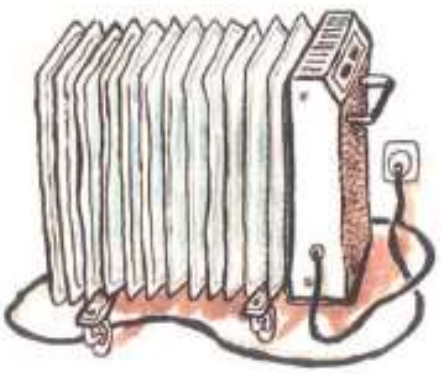

Gázkonvektorok

- Csak hideg készüléket gyújtsunk be!
- Hiba, vagy rendellenes működés esetén még a gázvezeték főcsapját is zárjuk el, és azonnal értesítsük a gázművek hibaelhárító szolgálatát.

Elektromos fűtőtest

- Elhelyezését úgy oldjuk meg, hogy sem a fűtőtest, sem a hozzátartozó kábel ne akadályozza a szabad közlekedést, ne boruljon fel, ne takarjuk le, száradó ruhával sem!
- Őrizetlenül ne üzemeltessük!

ELEKTROMOS BERENDEZÉSEK A HÁZTARTÁSBAN

Mindennapi életünket számtalan elektromos energia felhasználásával működő használati tárgy teszi kényelmesebbé. Működésük egyszerű, gyerekek által is könnyen elsajátítható. Használatuk során számos szabályt kell betartani, melyek közül a legalapvetőbbeket ismertetjük.

- Kizárólag szabványos elektromos készüléket használjatok. A szaküzletek csak ezeket árulják!
- Használat előtt alaposan tanulmányozzátok és értelmezzétek az egyes készülékek használati utasítását!
- **A használaton kívüli készüléket ki kell kapcsolni, áramtalanítani kell!**

Jó tudni:

- A nem megfelelő műszaki állapotú elektromos kapcsolók és csatlakozók felmelegszenek.
- Ha a vezetékrendszer bármely része (kapcsoló, csatlakozó) meleg, égett szagú, ne használd, életveszélyes lehet.
- Az elektromos berendezéseket vizes kézzel, vizes ruhával megérinteni életveszélyes!
- Vizes, párás helyiségben még nagyobb gondot kell fordítani a felhasználási utasításban foglalt szabályok betartására!

Írjátok le az általatok is használatos elektromos berendezések alapvető használati szabályait. Értékeljétek!

TŰZ ESETÉN:

- ELEKTROMOS BERENDEZÉST VÍZZEL OLTANI ÉLETVESZÉLYES!
- ÁRAMTALANÍTS, kérj segítséget!
- Ha a tűz kiterjedt és biztonságosan nem tudod eloltani, menekülj el a tűz közeléből, ügyelj arra, hogy senki se maradjon a helyiségben és azonnal értesítsd a tűzoltókat!
- A lakásból való távozáskor álljatok meg egy pillanatra, nézzetek körül! Győződjetek meg, hogy az általatok használt készülékek (kávéfőző, rezsó, hajsütővas, vasaló stb.) áramtalanítva vannak, kihűltek!
- A lakásból való távozáskor TV-t, rádiót se hagyjatok bekapcsolva!

VEGYSZEREK A HÁZTARTÁSBAN

Modern életünk mindennapjaiban sok vegyszert használunk. Ezeknek az anyagoknak az alkalmazása során kémiai folyamatok mennek végbe. Használatuk segítheti munkánkat, de mivel nem veszélytelenek, ezért fontos, hogy soha ne kezdj el semmilyen anyagot használni addig, amíg jellemzőit nem ismered, a használati utasítását el nem olvastad! Mindig pontosan kövesd a benne leírtakat!
Lehetőleg felnőtt jelenlétében, annak tudtával használd ezeket!

A leggyakrabban alkalmazott háztartási vegyszerek:

A. Háztartási tisztítószerek (zsíroldók, vízkőoldók, fertőtlenítő szerek, fémoxid-eltávolítók, stb.)
B. Textilféleségek tisztítására használatos szerek
   - Mosószerek, mosogatószerek, súrolószerek
   - Vegytisztító szerek (folttisztítók, fehérítő szerek)
C. Egyéb vegyszerek (rovarirtó és baktériumölő szerek, ragasztók stb.)

A vegyszerek legfontosabb, szem előtt tartandó tulajdonságai:

- Többségük mérgező és / vagy maró hatású.
- Az oldószertartalmúak és egyes zsíroldók tűzveszélyesek.
- Többségük környezetszennyező.

Az oldószer tartalmú tűzveszélyes, mérgező és / vagy maró hatású vegyszerekkel kapcsolatos használati tanácsok, tudnivalók:

- Csak szükség esetén, a lehető legkisebb mennyiségben használjuk!
- Ne töltsük át őket más edénybe! Az eredeti üvegen, flakonon, dobozon elhelyezett címke a megnevezésen túlmenően a felhasználási utasítást is tartalmazza!
- Csak jól szellőztethető helyen, lehetőleg nyitott ablak, ajtó mellett dolgozzunk velük!
- A tűzveszélyes vegyszerek használatával egyidőben nyílt lángot ne használjunk!
- Tárolásuk hűvös, ilyen célra elkülönített helyen történjék!
- Kisgyerekek ne férhessenek a vegyszerekhez!

Nézzétek utána:

Gyűjtsetek ötleteket, tapasztalatokat arra vonatkozóan, hogy egyes háztartási vegyszerek milyen más, környezetbarát anyagokkal helyettesíthetők!
GONDOLJATOK A KÖRNYEZETVÉDELEMRE IS!

Értelmezzétek a következő piktogramokat!
Hol találkoztatok már ezekkel?

HÁZUNK TÁJA

„Rend a lelke mindennek."

A ház, a lakás, a nyaraló „csak tárolásra" szolgáló helyiségei akkor hasznosak számunkra, ha az ott fellelhető tárgyak áttekinthető és hozzáférhető módon vannak elhelyezve.

Több megtörtént eset bizonyítja, hogy a rendetlenség nemcsak balesetveszélyes, hanem tűzveszélyes is. Egy a sok közül:

„LIMLOMGYŰJTÉS SZOMORÚ KÖVETKEZMÉNYEKKEL
Kiégett egy kétlakásos kertes családi ház egyik fele. Bennégett egy asszony. Az asszony egyedül élt, és szenvedélyes gyűjtőgető volt. A lakásban szinte mozdulni sem lehetett a különféle limlomoktól. A padlás is tele volt kacatokkal. A kisszobában keletkezett a tűz, ahol az asszony egy kis vaskályhával fűtött. A begyújtáshoz rendszeresen petróleumot használt. Ezt 2 darab 1 literes üvegben, a kályha mögötti sarokban tartotta. A kályha körül volt bástyázva könyvekkel, papírokkal. Ezeket a sugárzó hő meggyújtotta. Az üvegek elpattantak, a petróleum szétfolyt, a tűz rohamosan terjedt. A konyhában lévő gázmérő óra leolvadva leszakadt, a kiáramló gáz fáklyaként égett. Az áldozat nem tudott kimenekülni."

JÓ TANÁCS:

Ne gyűjtsünk semmi fölöslegeset.
Az ilyen helyiségekben lehetőleg ne használjunk nyíltlángú világítóeszközt.
A legkézenfekvőbb megoldás a sokféle kivitelben kapható elemlámpa használata.

Beszélgessetek el szüleitekkel arról, hogy otthon hogyan tároljátok a különféle vegyszereket, veszélyes anyagokat!
Keressetek példákat korszerű csomagolási, környezetvédelmi, gyártási, tárolási módokra, ötletekre, amelyek környezetünk biztonságát szolgálják!

HÁZUNK TÁJÁTÓL AZ ERDŐK ALJÁIG

Az urbanizáció egyik, sok gondot okozó velejárója a nagy mennyiségben termelődő hulladék, ennek higiénikus gyűjtése és megsemmisítése. A keletkező hulladék sok értékes, újrahasznosítható anyagot tartalmaz. Ezek feldolgozására, hasznosítására és így a környezetszennyezés jelentős csökkentésére akkor van mód, ha nálunk is elterjed a szelektív szemétgyűjtés.

Gyűjtsetek a szelektív szemétgyűjtésről szóló cikkeket, leírásokat! Beszéljétek meg, hogy melyek ennek az előnyei! Készítsetek plakátot, amellyel a szelektív szemétgyűjtés fontosságára hívjátok fel a lakókörnyezetetekben élők figyelmét!

„Egyszerűbb gyufával, mint gereblyével." – gondolják sokan és a kertben történő égetéssel igyekeznek megszabadulni az összegyűlt kerti hulladéktól, a nehezen kiirtható gyomtól. Csakhogy a zsarátnok nem ismeri a telekhatárokat. Különösen akkor van gond, ha gazdátlan, „őrizetlen területen landol".

Olvassátok el a következő cikk - részletet!

„A kerületi önkormányzatok rendeletekkel igyekeznek korlátok közé szorítani az avarégetést, de környezetvédelmi szakemberek szerint a legjobb lenne a teljes tilalom. Idén mégis több helyen kifejezetten buzdítják a lakosságot az égetésre, így lehet ugyanis védekezni a vadgesztenyefákat károsító molyok ellen."

Gyűjtsetek érveket és ellenérveket az avar- és hulladékégetéssel kapcsolatban. Beszéljétek meg, hogyha mégis szükséges az égetés, milyen szabályokat kell betartani annak érdekében, hogy ne történhessen baleset!

Az erdőtüzek csaknem minden esetben felelőtlen emberi tevékenység következményei. Odafigyeléssel, mások iránt is felelősséget tanúsító magatartással megelőzhetők.

Vedd komolyan, feltétlenül tartsd be:
Az erdők közelében különböző eligazító táblák tájékoztatnak az adott körzetre vonatkozó tűzvédelmi előírásokról, az esetleges tűzgyújtási tilalomról. Ismertetik továbbá az engedélyezett tűzgyújtás szabályait, valamint a tűz helyszínének őrzéséről és a tökéletes oltás végrehatási kötelezettségéről rendelkező előírásokat.

SZABADIDŐ (HURRÁ NYARALUNK!)

Nyáron szünidőben mindenki szeretne kikapcsolódni. Soha ne feledkezzetek el azonban arról, hogy ilyenkor is történhet baleset. Mindig legyetek körültekintőek, és erre buzdítsátok társaitokat is!
A nyaralás, táborozás egyik alapvető szabálya, hogy sátrat verni, lakókocsit leállítani csak kijelölt helyen szabad. A „vadkempingezést" szigorúan büntetik Európa több országában. **Beszéljétek meg,** hogy miért!

A biztonságot, a nyaralás nyugalmát szolgálja, ha követjük a következő tanácsokat, szabályokat:

- az adott körülményekre vonatkozó tűzvédelmi előírásokat mindenkinek és következetesen be kell tartani,
- a tűzoltásra használható eszközök a nyári táborokban is a biztonságunkat szolgálják, ezeket nem szabad más célra (például játékra) használni. Egy esetleges tűz esetén ezeknek azonnal használhatónak kell lenniük!

Távollétünk nyugalmának első pillére az otthon rendben történő elhagyása.
Mit jelent ez tűzvédelmi szempontból? Természetesen rakjunk rendet. Lehetőleg áramtalanítsuk a lakást.
A gázvezeték csapját, a gázpalack szelepét is zárjuk el. Bízzunk meg valakit a lakás felügyeletével.

A tábortűz aranyszabályai:

1. Csak kijelölt, vagy kiépített helyen rakjunk tüzet.
2. A tűz környékéről a száraz füvet, éghető anyagokat takarítsuk el.
3. Ha nincs előre kiépített hely, készítsünk árkot a tűz helye köré, rakjuk körbe kövekkel.
4. Készítsünk a közelbe oltóhomokot, földet, ásót, lapátot, vagy kannában, palackban vizet.
5. Szeles időben akkor se gyújtsunk tüzet, ha minden más feltétel rendben van.
6. Ne hagyjuk őrizetlenül a lángokat, de a parazsat se.
7. Ha közben feltámad a szél, azonnal oltsuk el a tüzet.
8. Ha túl erős a láng, nagy, vastag fával húzkodjuk szét az égő tűzifát, óvatos mozdulatokkal csapkodjuk el a parazsat.
9. Vízzel és földdel oltsunk. Az oltás eredményességéről meg is kell győződnünk, mert akár egy szikrányi parázs is elég lehet ahhoz, hogy tűz legyen belőle.

Beszélgessetek el arról, hogy ki milyen veszélyes, érdekes helyzetbe került a nyári szünidő során, s hogy vette hasznát annak, amit a füzetekből eddig megtudott!

ROSSZABBUL IS VÉGZŐDHETETT VOLNA!?

Olvassátok el a következő esetet! Beszéljétek meg, ki a felelős a bekövetkezett balesetért?
Gyűjtsétek össze a különböző szereplők tulajdonságait!

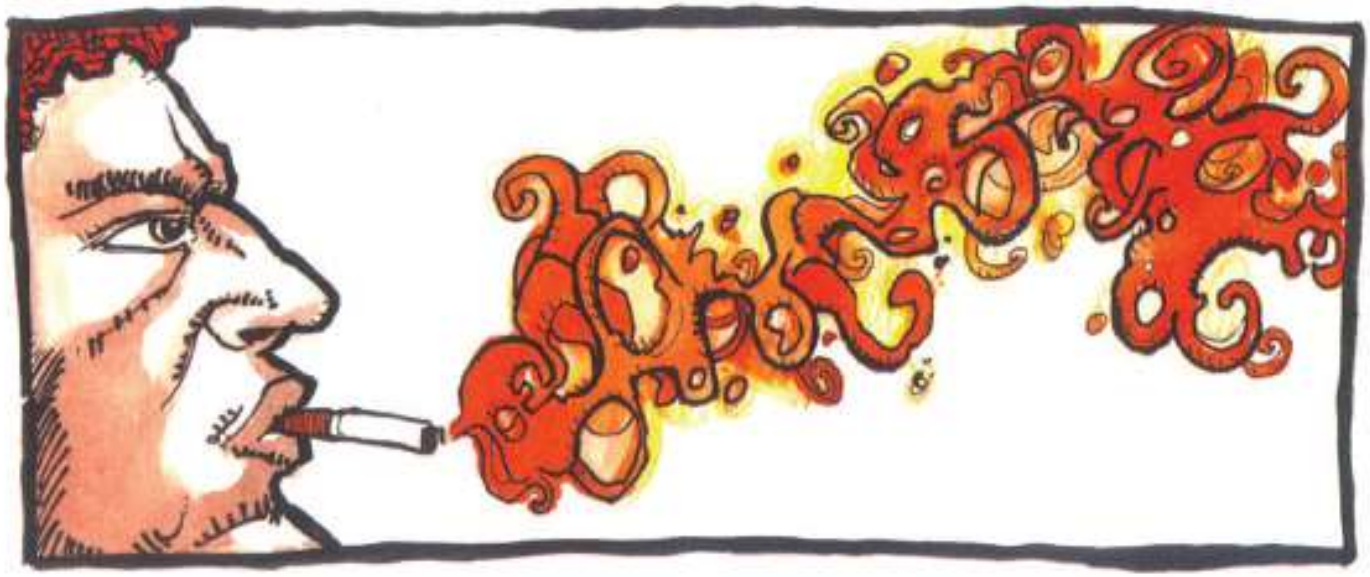
„Pisti afféle jópofáskodó vagány. A nyári vakációt töltötte Z-ben, és persze igyekezett valami tekintélyt szerezni a gyerekek körében. Azok sem akartak lemaradni mögötte, és szégyellték volna megmondani, hogy Pisti zsebéből előkerülő cigi az első, amivel próbálkoztak. A baj csak az volt, hogy a tegnapi bagózást meglátta Béla édesanyja, és jókora füleseket ígért a fiának, ha még egyszer rajtakapja. Valami búvóhelyet kellett hát keresni.
Rövidesen ki is találták, hogy a legnyugalmasabb hely Béláék padlása. Felkapaszkodtak. A padláson a faládákon, amikben Béláék sokféle felesleges holmit tartanak, jól esett a heverészés. Amikor a fiúk megunták a félhomályt és a sok bagózástól a szájuk is megkeseredett, szedték a sátorfájukat és testületileg levonultak, maguk után hagyva a csikkeket.
Amikor délután hazafelé tartottak a városi strandról, akkor tudták csak meg, hogy Béláék házának padlása kigyulladt ..."

Gyűjtsetek újságokból dohányzásból eredő tragédiákról tudósító cikkeket!
Keressétek, kutassátok, hogy az esetek többségében mi okozza a bajt?

Nézzetek körül környezetetekben! A különféle intézményekben, munkahelyeken, közlekedési eszközökön hol, hogyan szabályozzák a dohányzást. Mivel jelölik a tiltást?

Vitassátok meg, ki, miért dohányzik! Szervezzetek beszélgetést dohányos és nem dohányos felnőttel is. Tervezzetek és készítsetek plakátot a dohányzás ellen!

NE FELEDD! A DOHÁNYZÁS ELSŐSORBAN AZ EGÉSZSÉGRE KÁROS!

Olvassátok el a következő beszámolókat!

„Szilveszterkor bátyámék nálunk buliztak. Éjfélkor kimentünk az erkélyre, és kidobáltuk a petárdákat. Az egyiket rosszul hajította Feri, és az utca helyett az alattunk lévő erkélyre esett be. Tudtuk, hogy „gáz van", mert az alattunk lakó pasi valami szobafestő, és mindenféle festéket meg vegyszert tárol az erkélyen. Igazán akkor ijedtünk meg, amikor megláttuk, hogy elég rendes füst gomolyog alattunk. Először az alattunk lakót akartuk riasztani, de mint kiderült, ők is mulatoztak valahol. Ekkor nem volt más választásunk, mint az, hogy kihívjuk a tűzoltókat. Felhívtam a 105-öt."

„Szilveszterre készült mindenki. Nekem ugyan különösebb szilveszteri tervem nem volt, de vettem magamnak néhány petárdát – mondja Dani, akinek megégett a lába amiatt, hogy felesleges aggodalmaskodásnak gondolta, amikor azt hallotta egy rádióműsorban, hogy tilos a petárda árusítása és vásárlása. –Azt gondoltam, lehet, hogy nem is szilveszterkor fogom eldurrogtatni őket, hanem amikor már vége van a nagy murinak, és már el is felejtik az emberek a petárdázást. Jó balhénak gondoltam, hogy egy-egy csendes estén kihajítok a szobám ablakából néhány ilyen vacakot.
Nem is lett volna szerintem semmi gáz. Megvettem a cuccot, és betettem a zsebembe. Később, amikor leküldtek a pincébe, valószínűleg a súrlódástól, mind a négy petárda felrobbant a zsebemben. Pokoli fájdalmat éreztem ... Úgy kellett rólam lefejteni a ruhát, beleégett a bőrömbe. A combomon hatalmas égési sebek nyoma látszik ma is ... Ki hitte volna, hogy a petárda nem csak akkor robban, ha akarja az ember?!"

Dolgozzátok fel a két esetet aszerint, hogy milyen döntések követték egymást! Lépésenként gyűjtsetek össze minél több érvet és ellenérvet, ami megváltoztathatta volna a történeteket.

Elemezzetek általatok ismert eseteket is!

Keressetek fel, vagy hívjatok szakembert! **Kérjetek** választ a következő kérdésekre!
1. Hogyan szabályozza a törvény a petárda használatot?
2. Mi a különbség a szabálysértés és a bűncselekmény között?
3. Mit jelent a közveszélyokozás?

Beszéljétek meg, mire utal az alábbi, újságban megjelent cím?

„Önsorsrontó és közveszélyes gyújtogatók
Buta hecc vagy bosszú: a budapesti tűzesetek tizenöt százaléka nem a véletlen műve"

Gyűjtsetek össze olyan tűz- és balesetveszélyes tevékenységeket, amelyek előfordultak a környezetetekben!

TŰZOLTÁS dióhéjban

Hogyan kerülhető el a tűz, hogyan segíthetsz, ha mégis baj lenne?

Ha mégis bekövetkezne a baj, a tűz oltására sokféle eszközt lehet használni.
Ezeket soroltuk föl a következőkben.

Tűzoltók által használt eszközök

- puttonyfecskendő
- tűzoltótömlő + sugárcső
  (tűzoltócsapról, tűzoltó gépjárműről táplálva)
- tűzoltó por, hab, gáz
  (a célnak megfelelő vizes ruha, tűzelfojtó takaró)
- tűzoltópokróc, takaró és ponyva
- szikracsapó szerszám, ásólapát
- egyéb speciális felszerelések

Bárki által használható eszközök

- lapát, ásóedény, vödör
- locsolótömlő
- permetező, autószifon
- sűrű szövésű textília (nehéz pléd, vastag kabát,szőnyeg, stb. segítségével)
- seprő, ágseprő, leveles faág
- homok, föld
- masszív cipő, bakancs
- lapát, ásó

Hogyan, kinek segíthetsz?

- Mindenek előtt magadnak és környezetednek azzal, hogy a mindennapok során betartod és használod a tanultakat.
- Az esetleges tüzet azonnal jelezd! Ha felkészült vagy és bátorságot érzel, segédkezz az oltásban!
- Ne rongáld és ne is engedd rongálni a különböző épületekben és közterületen elhelyezett, felszerelt, a tüzek oltásánál nélkülözhetetlen szerelvényeket!

A tüzek oltásával kapcsolatos legfontosabb tudnivalók

A különböző oltási eljárásokkal az égés feltételét hiúsítjuk meg:

- hűtjük az égő anyagot és annak környezetét.
  Ezért is kézenfekvő a víz használata, de vízzel való oltás esetén mindig tartsuk szem előtt, hogy:
  a/ áram, feszültség alatti készüléket, berendezést, területet vízzel életveszélyes oltani,
  b/ a víznél könnyebb anyagok tüze vízzel nem oltható el,
  c/ bizonyos fémek, fémoxidok vízzel nemkívánatos reakcióba lépnek
- elzárjuk, korlátozzuk a levegő- (oxigén) utánpótlást (vízzel történő locsolással, leöntéssel, porral, homokkal történő beszórással, betakarással, vizes, nem éghető anyagú takaróval, pléddel, ponyvával való letakarással)
- az éghető anyagot eltávolítjuk a tűz fészkétől.

A különböző oltási módok, eljárások lényegében a vázoltak bekövetkezését segítik elő, az esetek többségében több alapelv, vagy ezek kombinációjával. (például: a víz hűt, a levegőt is elzárja, az erős vízsugár a lángot „leszakítja" stb.)

Kísérjétek figyelemmel a tüzek oltásáról szóló híradásokat!
Gyűjtsetek minél több példát az egyes oltási módokra, lehetőségekre!

Tűzvédelem és környezetvédelem

A XX. század korszerű ipari technológiáinak is megvannak a maga árnyoldalai. A legnagyobb gondot a természetes környezet egyensúlyát megbontó és a környezetet szennyező eljárások, azok melléktermékei, hulladékai jelentik.
A különböző égési folyamatok során számos, környezetet károsító bomlás- és égéstermék szabadul fel. Ezért is szolgálja a környezetvédelem ügyét minden egyes be nem következett, vagy időben eloltott tűz.

Az elmúlt évtized egyik sokkoló témája a Föld ózonrétegének károsodása. Az ózonpajzsot leginkább olyan nehezen lebomló anyagok rombolják, amelyek előfordulásáért az ember is felelős. Elsősorban a klórozott, fluorozott szénhidrogének „eszik az ózont", de segítenek ebben egyéb vegyületek is.

A korszerű és igen jó teljesítményű tűzoltógázok között is vannak olyanok – az úgynevezett halongázok –, amelyek használatát nemzetközi egyezmény korlátozza.
E korlátozás értelmében 1994. január 1-től a halonkészletek nem bővíthetők és a meglévő készleteket tartó készülékek javítása, karbantartása és újratöltése csak a környezetvédelmi előírásokat is kielégítő módon végezhető.

Kövessétek figyelemmel a környezetkímélő eljárásokról szóló hazai és külföldi tudósításokat!

A vegyipar széles körű fejlesztésbe kezdett, hogy új technológiák révén újabb tűzoltási célokra alkalmas, a halonokhoz hasonló hatású vegyületeket találjon. A fejlesztés eredményeképpen már számos termék került piacra, közülük több Magyarországon is engedélyezett.

ÉRDEKESSÉGEK A NAGYVILÁGBÓL

Földünk különböző területein érdekes kapcsolat alakult ki a tűz és az élővilág között. Egy-egy példa a sok közül:

„Ausztráliában mindig vannak kisebb-nagyobb bozóttüzek. Ezeknek legalább az egyötöde nem emberi eredetű. Egyik leggyakoribb kiváltó okuk a villám. A villámcsapásokat néha felhőszakadás követi, ami bármilyen tüzet el tud oltani. De ez nem mindig van így. Előfordult már, hogy a tűzoltók is tehetetlenek voltak, még csak enyhíteni sem tudták a katasztrófa súlyosságát.

Meglepő azonban, hogy a nemes eukaliptuszok csodálatos erdeinek fennmaradására leselkedő legnagyobb veszély nem a tűz, hanem éppen a tűz hiánya. Ha a hatalmas fák elöregednének és elpusztulnának, mielőtt a lángok szabaddá tennék a talajt magvaik számára, nem tudnának utódokat hátrahagyni. Ellentmondásos módon az ilyen erdő nem maradhat fenn, ha előbb nagyrészt el nem pusztul.

Az Ausztrália délnyugati részének száraz, homokos vidékein élő növénytársulások életben maradása is a tűztől függ, de egészen más módon. A tűz az elmúlt évtizedek során rendszeresen felperzselte ezt a vidéket. A növények evolúciója is alkalmazkodott a jelenséghez, így ma már nem egyszerűen túlélik pusztításait, hanem egyenesen függővé váltak tőle, a saját hasznukra fordítják.

Az eukaliptuszok családjának egyik tagja, az úgynevezett lámpatisztító, szárai végén feltűnő szépségű skarlátvörös virágcsomókat fejleszt. A termelődő magokat azonban nem szórja ki addig, amíg nincs egy tűz. Egy lámpatisztító vizsgálatával tehát egyszerűen megállapítható, mikor volt azon a környéken utoljára tűz. Csak annyit kell tenni, hogy megvizsgáljuk a még mindig szárhoz kapcsolódó ép magcsomókat: a növény ugyanennyi éve nem égett meg."

(Részlet ATTENBOROUGH: A növények magánélete című könyvének „Küzdelem a létért" fejezetéből.)

Természettel kapcsolatos tanulmányaitok és olvasmányaitok alapján gyűjtsetek minél több példát a tűz és kisérőjelenségei (hő, fény, füst) hasznosságára és káros voltára.

Keressetek leírásokat híres - hírhedtté vált tűzesetekről.
Figyeljétek meg az oltásukkal kapcsolatos érdekességeket.

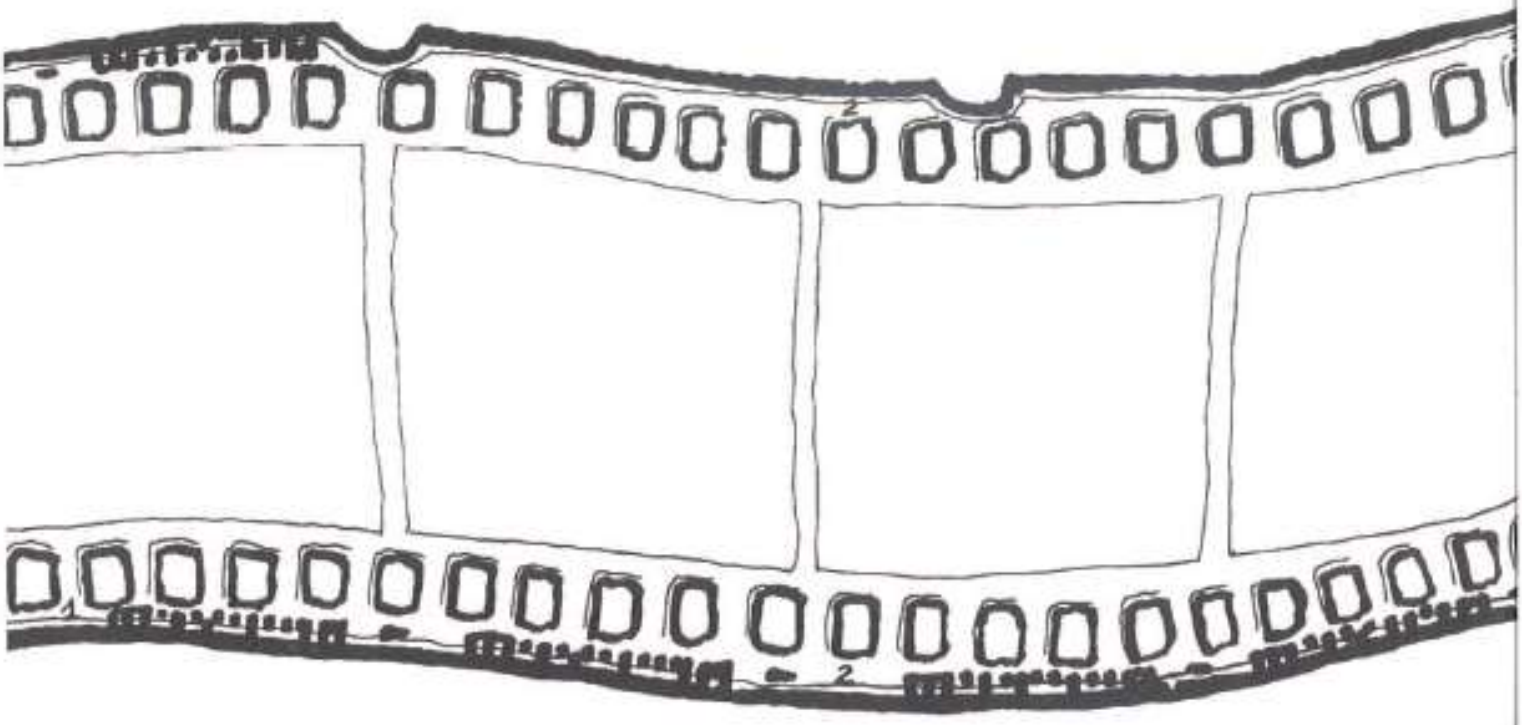
Az előző oldalon látható könyvek gerincébe olyan könyvek címeit írjátok, amiket használtatok e program feldolgozásakor, illetve amiket a témákhoz kapcsolódva olvasásra ajánlotok a többieknek!

A FILMEK VILÁGÁBÓL

A televízió műsoraiban, a mozikban egyre több akció- és katasztrófafilmet látni. Szinte minden esetben a borzongtatás, megrettentés eszközei közé tartozik a tűz.
Az emberekben élő ősi félelmet, tiszteletet, hatásos, látványos képi megoldások váltják ki.
Az égés, a lángolás ábrázolása az új technikákkal, trükkökkel azonban sokszor félreértésekhez vezethet.
Könnyen elaltatja az óvatosságot, körültekintést, ha nem vesszük figyelembe, hogy:

- nem minden ház teteje működik helikopter leszállóhelyként,
- csak nem éghető anyagú, zárt védőruhában lehet hosszabb távon lángolva futni,
- nem általánosan elterjedt a házak falára épített tűzlétra,
- az égési sérülés nagyon fájdalmas, bizonyos határ felett sokkoló hatású, esetleg halálos lehet. Az égési sebek nagyon lassan, maradandó hegekkel gyógyulnak.

Természetesen bíznunk kell abban is, hogy ha pánik tör ki, akadnak higgadt, tudatos emberek, akik átlátva a helyzetet segíteni tudnak másokon is.

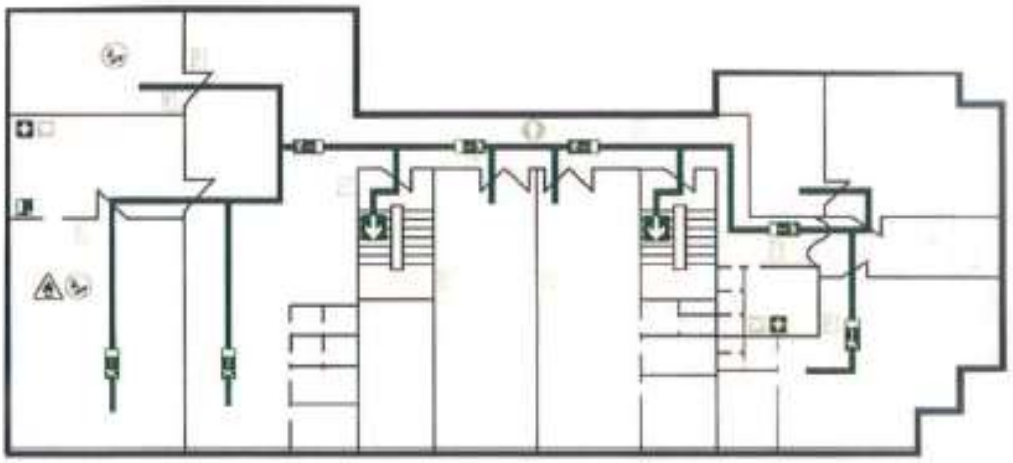
A filmkockák helyére **írjatok** tűzeseteket feldolgozó filmcímeket.
Beszéljétek meg filmélményeiteket!

MENEKÜLÉS

A kezdődő tüzet egyszerűbb elfojtani, mint a nagy kiterjedésű, nagy hőfelszabadulással járó kifejlett tüzet. Az ilyen rögtönzött tűzoltásnak is megvannak a szabályai és adott esetben veszélyei is.

A még megfékezhetőnek vélt tüzet is csak megfelelő felkészültséggel, fegyelmezett, céltudatos magatartással és a célnak megfelelő eszközökkel lehet eloltani. Bizonytalannak ígérkező beavatkozás helyett célszerűbb a minél biztonságosabb távolságra történő menekülés.

A nagyobb tömegek befogadására szolgáló építmények elhelyezésével, építésével kapcsolatos követelmények egyike a biztonságos és rövid időn belül történő kiürítést (menekülést) lehetővé tévő építészeti kialakítás. Ez a tűzriadó-terv.

A menekülési útvonalat eligazító táblákkal és fényt adó lámpatestekkel kell jelölni. Annak érdekében, hogy ilyenkor minden zökkenőmentesen történjen, tűzriadót szoktak tartani. Ez alkalommal mindenki kipróbálhatja a gyakorlatban is, hogy veszély esetén mit kell tennie. A tűzriadót hangjelzéssel jelzik!

JÓ, HA TUDOD:

A nagy alapterületű, csarnokjellegű ipari- és közösségi épületekben ma már hazánkban is elterjedt az olyan tűzjelző- és oltórendszerek alkalmazása, melyek az esetleg keletkező tüzet emberi beavatkozás nélkül képesek felismerni (észlelni), jelezni és a beépített tűzoltórendszert működésbe hozni.

Írjátok le az iskolai tűzriadó során szerzett tapasztalatokat!

- Értékeljétek közösen, hol találkoztatok a különböző eligazító táblákkal!
- Járjátok végig az iskola menekülési útvonalát. Keressétek meg az eligazító táblákat!
- Figyeljétek meg, mi segíti, beszéljétek meg, mi gátolhatja az épület biztonságos elhagyását!

TŰZVÉDELMI JELZŐTÁBLÁK

A közlekedési jelzőtáblák annyira hozzátartoznak az utcaképhez, hogy szinte észrevétlenül tanuljuk meg jó néhányuk jelentését.
A különböző veszélyekre figyelmeztető, bizonyos alapvető magatartási szabályokra utasító, továbbá tájékoztató táblák a tűzvédelem területén is használatosak.

JÓ, HA TUDOD:

A különböző táblák alakjuk alapján csoportba sorolhatók.

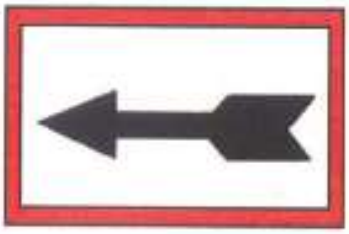
- a kör alakú tábla tiltást, vagy mindenkire érvényes előírást jelent,
- a háromszög alakú tábla valamire figyelmeztet,
- a négyzet vagy téglalap alakú tábla tájékoztatást, eligazítást ad.

TŰZJELZÉS

A tüzet lehetőleg telefonon, ennek hiányában pedig bármilyen más figyelemfelkeltő módon (kiabálással, kürttel, vészcsengővel, szirénával, haranggal stb.) kell jelezni. Ez a tűzilárma.
Hogyan lehet értesíteni a tűzoltóságot?
Lényeg: minél előbb, minél gyorsabban. Erre a célra tartanak fenn vonalakat a távbeszélő-rendszerben, melyek a területileg illetékes központi ügyeletre futnak be. A tűzoltósággal történő kapcsolatteremtéshez Budapesten és vidéken a 105-ös számot kell tárcsázni. Ezeken a vonalakon a beszélgetés díjtalan, a pénzérmét visszakapod, a telefonkártya egységei nem fogynak.

JÓ, HA TUDOD:
A tűzoltóság közreműködése nélkül eloltott tüzet is jelentsük be!
A tűz- és káreset jelzésére bármely szerv, vagy állampolgár használatában lévő távbeszélő készülék díjtalanul igénybe vehető.
A tűzjelző személy a tűzoltósággal történő kapcsolatfelvételhez másoktól bármilyen segítséget díjtalanul igényelhet - a tűzjelzés és vele kapcsolatos segítségnyújtás állampolgári kötelesség.

Nézzetek utána: Mit jelent a „vakriasztás", a „téves jelzés"és a „vaklárma"? Milyen következményei vannak?

Tűzjelzéskor közölni kell:
1. A tűz pontos helyét (címét).
2. Mi ég, mi van veszélyeztetve?
3. Emberélet van- e veszélyben?
4. A jelző személy nevét, a távbeszélő számát .

A tűzjelzést követően a bemondottak alapján azonnal megtörténik a riasztás és kivonul a tűzoltóság a helyszínre.

Tűzjelzéskor légy nyugodt és válaszolj türelmesen a híradó-ügyelet kérdéseire.
A fontosnak tűnő információkat rádión továbbítják a helyszínre sietö tűzoltóegység parancsnokának.

Ne késlekedj! Minden perc számít, életet menthet!
A tűzoltókat feleslegesen ne riaszd! Ez nem játék, igen sokba kerül. Előfordulhat, hogy egy ilyen cselekedettel késlelteted a tűzoltók valóságos káresethez történő kivonulását, – emberek élete is múlhat ezen!

A SZERVEZETT MAGYAR TŰZOLTÓSÁG

Tudod-e, hogyan kapcsolódik Gróf Széchenyi Ödön élete és munkássága a szervezett tűzoltósághoz?

Széchenyi Ödön 1839. december 14-én született, édesanyja Seilem Crescencia grófnő, édesapja Széchenyi István. Ödön ifjúságát Nagycenken tölti a családi kastélyban, és itt kerül először kapcsolatba a tűzoltással. Meghatározó élménye volt, amikor 1860. szeptember 2-án Nagycenken tűz ütött ki, mely nyolc házat és gazdasági épületet hamvasztott el.

Széchenyi Ödön külföldi utazásai során ismerkedik meg a fejlett országok tűzoltóságaival.
A londoni kiküldetés döntő hatással volt egész életére és sorsára: ekkor lépett be a londoni tűzoltóság kötelékébe, hogy gyakorlati tűzoltói ismereteket szerezzen, és azokat hazája érdekében hasznosítsa.

A Budapesti Önkéntes Egyesület 1870. január 9-én kezdte meg tényleges tűzoltói munkáját. A gróf hamar felismerte, hogy az Önkéntes Tűzoltó Egyesület egyedül nem lesz képes ellátni a tűzoltói feladatokat, mivel az önkéntesek csak polgári foglalkozásuk elvégzése után tudtak készültségi szolgálatot teljesíteni. A nappali készültség ellátásához fizetett, hivatásos tűzoltóságra volt szükség.
Széchenyi kezdeményezésére 1870. február 1-én 12 főből álló fizetett tűzoltóság kezdte meg a munkát. Ő lett a hivatásos tűzoltóság teljhatalmú parancsnoka. 1870. december 5-én a budapesti és vidéki tűzoltó egyesületek megalakították a magyar Országos Tűzoltó Szövetséget, melynek elnökéül gróf Széchenyi Ödönt választották. A gróf, mint főparancsnok, a tűzeseteknél mindig a legveszélyesebb pontokon járt, a tűzesetek után írásban rögzítette a tanulságokat, rámutatott a szabálytalanságokra, szorgalmazta azok megszüntetését.
Híre külföldre is eljutott.

A török szultán meghívta Széchenyit a konstantinápolyi tűzoltóság megszervezésére. 1878-ban a szultán kinevezte ezredesé, és megbízta a katonai tűzoltó intézmény továbbfejlesztésével. Két év múlva érdemei elismeréséül, pasává nevezte ki.
A magyar tűzoltósággal a távolból is bajtársi, jó kapcsolatot tartott. A török tűzoltóság teljes átszervezését már nem élhette meg, 1922. március 23-án elhunyt.

Gróf Széchenyi Ödön kezdeményezésére 127 éve léptek szolgálatba az első magyar, hivatásos tűzoltók Pest városában. Az azóta eltelt idő alatt országos hálózat épült ki, de a szétszórtan elhelyezkedő kistelepülések védelmére helyi önkéntes tűzoltóságok is szerveződtek.

A tűzoltóságok feladata nagyon sokrétű. Munkájuk főbb területei:

1. A tüzek megelőzése (felvilágosítás, tájékoztatás, tűzvédelmi ellenőrzés, építési tervek tűzvédelmi elbírálása, a tűzesetek okának vizsgálata, stb.)
2. A műszaki mentés (az ipari, természeti, közlekedési és egyéb veszélyhelyzetek, balesetek következményeinek megszüntetésekor történő elsődleges beavatkozás)
3. A tűzoltás, ennek során az élet és az anyagi javak mentése.

Nézz utána! Kérdezz! Mely szervezetek tartoznak a fegyveres és rendvédelmi szervek közé?
Mennyiben hasonlít és miben különbözik egymástól a feladatuk?
Milyen különleges elvárások vannak velük szemben?
Hova tartozik a tűzoltóság?

Beszélgessetek el arról, mi érdekel benneteket legjobban a tűzoltóság munkájából! Gyűjtsétek össze, mit tudtok erről a munkáról!
Szervezzetek látogatást egy tűzoltólaktanyába és beszélgessetek el a tűzoltókkal munkájukról! Kérdéseitekre tőlük kaphattok választ!

Olvassátok el és értékeljétek a következő cikk-részletet!

„GYÁVA TŰZOLTÓ NINCS

A tűzoltó esküje értelmében testi épsége árán is köteles megvédeni a bajbajutottak életét. Az oltás igazi csapatmunka. Soha senki nem mehet be egyedül füstbe, a lángok közé. A parancsnok egyszemélyben dönt arról, kit milyen nehéz feladattal bíz meg, ki mekkora kockázatot vállalhat.

A beavatkozás mindig külső felderítés előzi meg. Csak megfelelő vízsugárvédelemmel s hűtéssel biztosítva indulhatnak a lángok közé. A ruhák és biztonsági felszerelések együttes súlya elérheti a negyven kilót is. Még az életmentéshez sem kezdhetnek mindaddig, míg az ésszerűtlenül nagy kockázattal járna. Ez is a parancsnok felelőssége. Az oltás során elszenvedett sérülésekért, az esetleges tragédiákért őt vonhatják felelősségre."

TŰZOLTÓ (DIÁK) SPORT

Ha figyelemmel kíséred az újságok, illetve az iskolád híradásait, találkozhatsz olyan versenyfelhívásokkal, amelyek speciális körülmények közötti, különleges feladatokra hívnak.
A tűzoltó diáksportnak is nagy hagyományai vannak. A tűzoltóságok, az Önkéntes Tűzoltóegyesület Ifjúsági Tagozata és a Magyar Diáktűzoltó Szövetség rendszeresen szervez jó fizikai állóképességet igénylő érdekes versenyeket.
Különleges élményt nyújtanak a felnőtteknek hirdetett hazai és nemzetközi versenyek is. A hivatásos tűzoltók évente 4 számban mérik össze tudásukat:

- kismotorfecskendő szerelés.
- 100 méteres akadálytutás,
- horoglétra mászás,
- 4 X 100 méteres váltófutás,

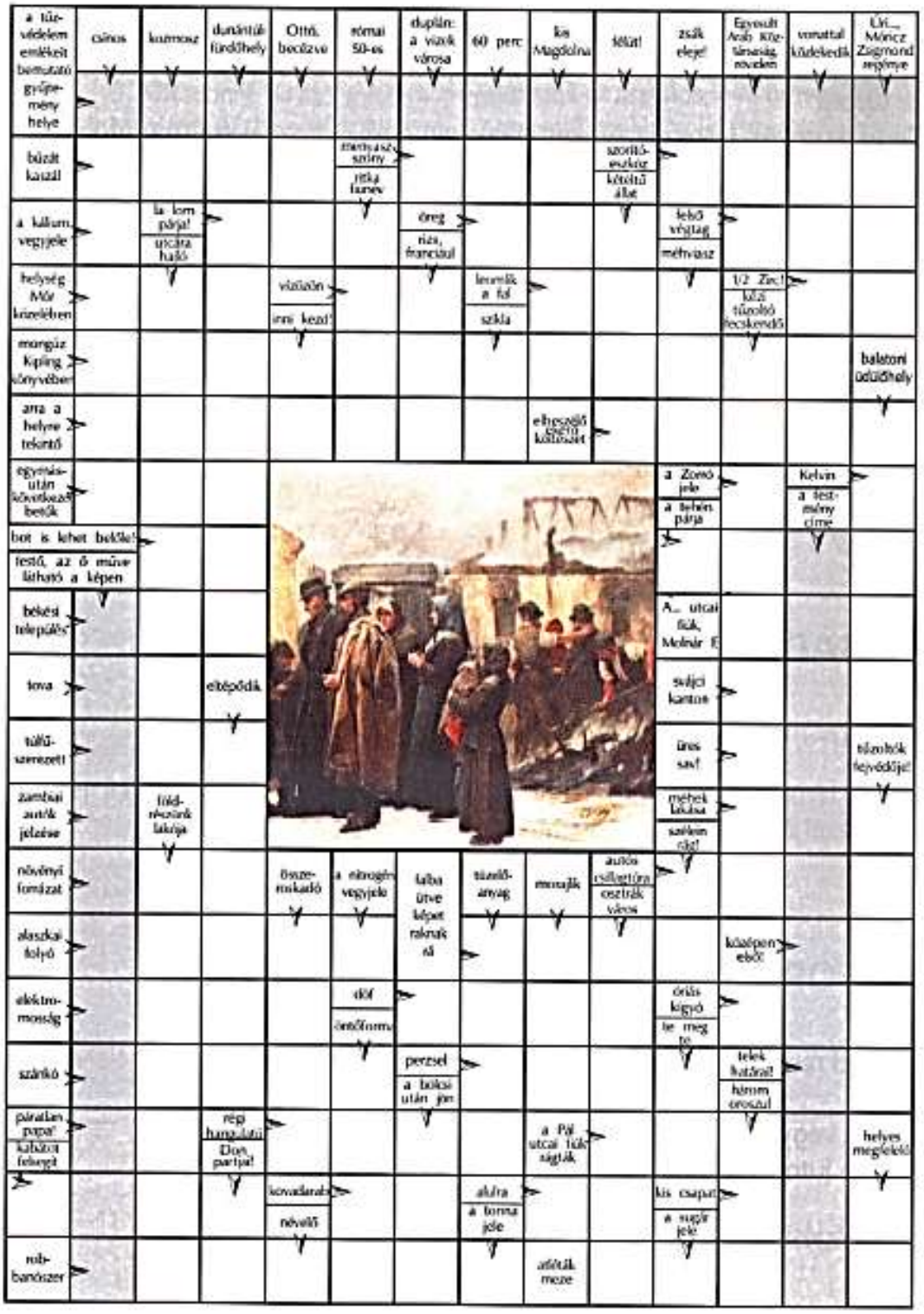
Számos nemzetközi hírnevet is szerzett sportoló van a tűzoltók között.

A tűzoltóság történetét és fejlődését bemutató, nemzetközi szinten is jegyzett **TŰZOLTÓMÚZEUM:** Budapest, X. Martinovics tér 12.

(Itt található a keresztrejtvényen látható kép is.)

FONTOS!

- Ne játssz a tűzzel!
- A különféle eszközöket, berendezéseket szigorúan csak a használati útmutató szerint kezeld.
- Fogadd meg a tűz megelőzését szolgáló tanácsokat, tartsd be a szabályokat.
- Ha megégeted magad, és a sérülés nem nagyobb egy-két tenyérnyinél, tartsd rögtön 15-20 percre folyó hideg víz alá! **HŰTSD!**
- Tűz esetén hagyd **EL** az épületet, menj **KI!**
- Bátran kérd a felnőttek segítségét.
- Ha meggyulladt rajtad egy ruha: **ÁLLJ! HASALJ! GURULJ!**
- Füsttel telt helyiségből négykézláb távozz!
- Tarts az orrod, szád elé vizes anyagot!
- Ne feledd! A tűzoltóság hívószáma: 105.

VÉDD MAGAD!

Gondatlanság, fegyelmezetlenség esetén a sérülés elsősorban a bőrünket éri!

Hólyag nélküli, kis területű égésnél a bőrt hideg folyó vízzel tartósan hűteni kell. Ha vegyszer fröccsen rá, bő vízzel alaposan le kell öblíteni.

AZONNAL FORDULJ ORVOSHOZ, HA:

- két tenyérnyinél nagyobb az égési sérülés,
- ha hólyagos,
- ha éget, mar a vegyszer
- ha a szemedbe jutott bármiféle vegyszer, vagy idegen anyag!

Ne feledjétek: <u>Az égési sérülés ellátása orvosi feladat!</u>

